

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 213/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. marca 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Česká republika, t. č. Ústav na výkon väzby [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou VESTENICKÁ & BD advokátska kancelária, s. r. o., Ševčenkova 5, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Júlia Vestenická, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 43/2016 a jeho uznesením zo 14. augusta 2016 a uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3 Tpo 68/2016 z 18. augusta 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. septembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Česká republika, t. č. Ústav na výkon väzby [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 43/2016 a jeho uznesením zo 14. augusta 2016 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tpo 68/2016 z 18. augusta 2016 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“).

2. Z napadnutých rozhodnutí vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný za zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. d) Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona s ďalšími 5 spoluobvinenými osobami. Uznesením okresného súdu zo 14. augusta 2016 vzal sudca pre prípravné konanie sťažovateľa do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku a súčasne podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku rozhodol o tom, že väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradí. Krajský súd uznesením z 18. augusta 2016 uznesenie okresného súdu zrušil a súčasne sťažovateľa zobral do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku, pričom rovnako ako okresný súd väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil.

3. Sťažovateľ argumentuje, že okresný súd rozhodujúci o jeho vzatí do väzby pred vykonaním výsluchu a prvostupňovým rozhodovaním nedoručil jemu a ani jeho obhajcovi návrh na vzatie do väzby. Takýmto postupom mu okresný súd zmaril možnosť účinne sa brániť, pretože nepoznal obsah návrhu na vzatie do väzby, a teda nemal možnosť predniesť konkrétne argumenty proti jeho vzatiu do väzby. Sťažovateľ v nadväznosti na to uvádza, že krajský súd uvedené pochybenie prvostupňového súdu nenapravil, pričom jeho argumentáciu, podľa ktorej bolo namietané pochybenie konvalidované „*samotnou účasťou prokurátora pri výsluchu obvineného, ktorý predchádzal rozhodnutiu sudcu pre prípravné konanie o väzbe a záverečným návrhom prokurátora predneseným na tomto procesnom úkone*“, považuje za neakceptovateľnú.

4. Uvedeným postupom malo dôjsť k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní, ktoré predstavujú základné procesné garancie uplatniteľné vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody.

5. Sťažovateľ preto žiada, aby ústavný súd o jeho veci takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom ako aj Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu v Dunajskej Strede zo dňa 14.08.2016, sp. zn. Tp43/2016 ako porušovateľa v II. rade a Uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 18.08.2016, sp. zn. 3Tpo/68/2016 ako porušovateľa v I. rade porušené boli.

2. Uznesenie sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu v Dunajskej Strede zo dňa 14.08.2016, sp. zn. Tp 43/2016 a Uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 18.08.2016, sp. zn. 3Tpo/68/2016 sa zrušujú.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia o výške 303,16 €, ktoré je povinný porušovateľ v I. rade (Krajský súd Trnava) zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ mohol domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (medzi mnohými I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

A. K namietanému porušeniu označených práv postupom a uznesením okresného súdu

10. Právomoc ústavného súdu vyplývajúca z čl. 127 ods. 1 ústavy je vo vzťahu k všeobecným súdom limitovaná princípom subsidiarity, podľa ktorého poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje

iný súd. Ústavný súd totiž pri zakladaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.

11. Vo vzťahu k časti sťažnosti týkajúcej sa namietaného porušenia označených článkov ústavy postupom okresného súdu a jeho uznesením zo 14. augusta 2016 v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 43/2016 zistil ústavný súd existenciu procesnej prekážky uvedenej v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a síce nedostatok právomoci.

12. Vo vzťahu k predmetnému postupu a uzneseniu okresného súdu disponoval sťažovateľ opravným prostriedkom (sťažnosťou), ktorý aj využil. Poskytnutie ochrany v prípade potenciálneho porušenia dotknutých článkov ústavy v danom prípade spadalo do právomoci nadriadeného súdu, teda krajského súdu, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd vzhľadom na uvedené sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

B. K namietanému porušeniu označených práv uznesením krajského súdu

13. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy.

14. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej procesnoprávne garancie vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj z čl. 50 ods. 3 ústavy sa týkajú iba tej časti trestného konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o samotnom trestnom obvinení (resp. o obžalobe) osoby, a nie sú priamo aplikovateľné na konanie týkajúce sa väzby. V rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy (príp. čl. 50 ods. 3 ústavy), keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy, ktorý zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení (napr. III. ÚS 277/07, I. ÚS 124/08, II. ÚS 60/08, III. ÚS 135/04, IV. ÚS 397/2010). Podobný záver je možné urobiť aj vo vzťahu k čl. 6 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (dalej len „dohovor“), ktorý sa z vecného hľadiska vzťahuje na konanie o oprávnenosti trestného obvinenia, a nie na konanie o väzbe. Procesné záruky osobe nachadzajúcej sa vo väzbe sú obsiahnuté v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na osobnú slobodu a bezpečnosť (porov. napr. I. ÚS 256/07, II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05). Sťažovateľom namietané ustanovenia sú teda na rozhodovanie o väzbe neaplikovateľné.

15. S prihliadnutím na skutocnost, že sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený kvalifikovanou právnou zástupkyňou, a riadiac sa princípom viazanosti návrhom na začatie konania v zmysle ustanovenia § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde, posúdil ústavný súd námietky sťažovateľa subsumované pod čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy ako zjavne neopodstatnené.

16. Na základe uvedených skutocnosti rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, teda o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u  c e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. marca 2017